

DR. GAÁL RÓBERT
PTE C. EGY. DOCENS
EGYÉNI ÜGYVÉD

Ab.Hiv. szám: IV/815-1/2022.

MAGYARORSZÁG
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA
1015 BUDAPEST, DONÁTI U. 35-45.

Ügyezmény:	IV/815-2/2022
Érkezett:	2022 MÁJ 10.
Példák:	1
Melléklet:	0 db

Tárgy: Alkotmányjogi panasz és kiegészítése

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Gaál Róbert ügyvéd

indítványozó jogi képviselőként eljárva

– az Alkotmánybírósági eljárásra kiterjedő meghatalmazás csatolva – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a

Győri Törvényszék 2.Pf.20.252/2021/4. számú ítéletének

alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően az(oka)t semmisítse meg.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 386. § (4) bekezdése második fordulata:

“Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indoklásában csupán erre a körülményre kell utalni.” alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Miután az indítványozó édesapja sajnálatosan elhalálozott, megindult a hagyatékát átadó eljárása. A hagyatéki eljárás során több tárgyalást tartott a közjegyző. A hagyatéki eljárásban az első tárgyaláson az indítványozó azt a nyilatkozatot tette, hogy a végrendeletet érvényesnek fogadja el. Ezt követően ezt a nyilatkozatát közjegyzői felhívásra megváltoztatta, és érvénytelennek tartotta a végrendeletet. A közjegyző elfogadta ezt a nyilatkozatot és a hagyatékot az öröklési jogi vitára tekintettel ideiglenes hatállyal adta át, a végzésében leírta, hogy a kérelmező nem fogadta el érvényesnek a végrendeletet. Ez a végzés és a benne foglalt indoklás is jogerőre emelkedett, mivel azt senki sem fellebbezte meg. Ennek a körülménynek arra tekintettel van jelentősége, hogy a kérelmező később pert indított a bíróság a végrendelet érvénytelensége miatt, ám a bíróság arra az alperesi védekezésre, hogy a végrendelet érvényessége korábban elfogadásra került az első hagyatéki tárgyaláson a keresetet elutasította. **Soproni Járásbíróság P.20.706/2020/33.**

Az ítélettel szemben részletesen megindokolt fellebbezést terjesztettünk elő, amelyben előadtuk, hogy tekintettel arra, hogy a hagyaték ideiglenes hatállyal került átadásra, továbbá szerepel a hagyatékátadó végzésben, hogy a kérelmező nem fogadta el érvényesnek a végrendeletet (és ez a végzés jogerőre emelkedett) ennek jogi relevanciát kell tulajdonítani, hiszen a felek egymásközi jogviszonyára irányadó, bármely előzményt felülír. A fellebbezés tartalma röviden ebben a körülményben foglalható össze, amelyet logikailag és jogi érveléssel is alátámasztottunk.

A fellebbezést követően a **Győri Törvényszék** tárgyalást tartott és **2.Pf.20.252/2021./4.** számú ítéletével a Soproni Járásbíróság ítéletét helyben hagyta.

A tárgyaláson kihirdetett ítélet rövid indokolása (ítélkezési megfogalmazás szerint: kis ítélet) az volt, hogy az elsőfokú ítélet érdemben helyesnek bizonyult, erre tekintettel kellett az hatályában fenntartani. Ekkor még remélhető volt, hogy majd az ítélet részletesen kifejti, hogy a fellebbezési előadás miért nem foghatott helyt.

A másodfokú ítélet indokolása mindössze két bekezdésből áll. A pertörténetet, vagy az alapeljárás eseményeit sem rögzíti.

“[1] A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság döntése helytálló, indokai helyesek, azokkal a törvényszék egyetért.

A másodfokú bíróság erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítélet helyes indokai alapján hagyta helyben a Pp. 386.§ (4) bekezdése alapján. A Pp. 386.§ (4) bekezdése alapján a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalni.

[2] Az eredménytelenül fellebbező felperes a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részére a jogi képvisellel felmerülő másodfokú perköltségét, amelyet a törvényszék az alperes által felszámított ügyvédi munkadíjjal egyezően állapított meg, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, összesen öt órára óránként br. 30.000.- áfával növelt ügyvédi munkadíj figyelembevételével.”

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Jelen eljárásban a Győri Törvényszék jogerős ítéletét panaszoljuk, amellyel szemben nincs további rendes jogorvoslat biztosítva, az ügygel összefüggő rendes jogorvoslat a Győri Törvényszék fóruma volt, ezt kimerítettük, más rendes jogorvoslat nincs biztosítva.

c) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

A Törvényszék ítéletét a felperes jogi képviselője 2022. január 11. napján vette át. Az alkotmányjogi panaszt a nyitva álló 60 napos határidőn belül nyújtjuk be.

d) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az indítványozó a peres eljárás felperese volt.

e) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A peres eljárások lényeges eleme a jogi érvelés, és a jogi nyilatkozatok előadása. A kereset kötelező tartalmi eleme a jogi érvelés. A bíróság fő feladata a szillogizmus elvégzése, a tények és jogok tekintetében való állásfoglalás. Az első fokú bíróságnak kötelezően ki kell merítenie a kereset tartalmát, azaz azt a jogi vizsgálatot elvégezni, amelyet a kereset tartalmaz. Álláspontunk szerint mivel az első fokú eljárás szabályait a másodfokú fellebbezési eljárásra is alkalmazni kell, erre tekintettel a fellebbezést is ki kell meríteni. A kereset vagy a fellebbezés kimerítése a határozatok indokolásából állapítható meg, tehát az indokolás és az indokolási kötelezettség az alkotmányos garancia, a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jog által megkövetelt végső biztosíték. Ha egy bírósági határozat nem ad részletes megokolt indokolást akkor nem állapítható meg, hogy helyes volt-e a következtetése a bíróságnak. Sérül a peres felek azon alkotmányos joga, hogy tisztességes bírósági eljárásban hiteles indokolást kaphassanak.

A tárgyi ítélet indokolása:

“A Pp. 386. § (4) bekezdése alapján a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalni.”

“386. § (4) A másodfokú bíróság ítéletének tartalmaznia kell az elsőfokú bíróság megnevezését és ügyszámát is. Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalni.”

A Pp. 386. § (4) bekezdése komolyan alkotmányosan aggályos, hiszen belőle nem követhető vissza, hogy a fellebbezést kimerítette-e a bíróság, és a fellebbezést hogyan bírálta el. Nem kérdéses, hogy a kereseti tartalom és a fellebbezési tartalom nem azonos mennyiségű, vagy minőségű, erre tekintettel a másodfokú eljárásban sem lehet azonosítani őket. Nem lehet pusztán azt mondani, hogy érdemben helyes volt az elsőfokú eljárás.

Jogi álláspontom szerint a Pp. 386. § (4) bekezdése alaptörvényellenes, tekintettel arra, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegi megnyilvánulása maga a határozati indokolás, részletes megokolt indokolás nélkül nincs jogállami bírósági határozat.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

b) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

A peres eljárások lényeges eleme a jog érvelés, és a jogi nyilatkozatok előadása. A kereset kötelező tartalmi eleme a jogi érvelés. A bíróság fő feladata a szillogizmus elvégzése, a tények és jogok tekintetében való állásfoglalás. Az első fokú bíróságnak kötelezően ki kell merítenie a kereset tartalmát, azaz azt a jogi vizsgálatot elvégezni, amelyet a kereset tartalmaz. Álláspontunk szerint mivel az első fokú eljárás szabályait a másodfokú fellebbezési eljárásra is alkalmazni kell, erre tekintettel a fellebbezést is ki kell meríteni. A kereset vagy a fellebbezés kimerítése a határozatok indokolásából állapítható meg, tehát az indokolás és az indokolási kötelezettség az alkotmányos garancia, a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jog által megkövetelt végső biztosíték. Ha egy bírósági határozat nem ad részletes megokolt indokolást akkor nem állapítható meg, hogy helyes volt-e a következtetése a bíróságnak.

Az ítélet indokolása:

“A Pp. 386. § (4) bekezdése alapján a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalni.”

“386. § (4) A másodfokú bíróság ítéletének tartalmaznia kell az elsőfokú bíróság megnevezését és ügyszámát is. Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalni.”

A Pp. 386. § (4) bekezdése komolyan alkotmányosan aggályos, hiszen belőle nem követhető vissza, hogy a fellebbezést kimerítette-e a bíróság, és a fellebbezést hogyan bírálta el. Nem kérdéses, hogy a kereseti tartalom és a fellebbezési tartalom nem azonos mennyiségű, vagy minőségű, erre tekintettel a másodfokú eljárásban sem lehet azonosított.

Jogi álláspontom szerint a Pp. 386. § (4) bekezdése alaptörvényellenes, tekintettel arra, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog lényegi megnyilvánulása maga a határozati indokolás, részletes megokolt indokolás nélkül nincs bírósági ítélet, ez a másodfokú bíróságra is értendő.

Az Alkotmánybíróság a 61/2011. (VII. 13.) AB határozatában elvi jelentőséggel erősítette meg, hogy *„egyres alapjogok esetében az Alkotmány ugyanúgy fogalmazza meg az alapjog lényegi tartalmát, mint valamely nemzetközi szerződés (például a Polgári és Politikai Jogok Egyezségokmánya és az Emberi Jogok Európai Egyezménye).*

[33] 3. Az indokolt bírói döntéshez fűződő jog ebből következően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkezik. Az alkotmányos előírás ugyanakkor kizárólag az eljárási törvényekben foglaltak szerint kötelezheti a bíróságot a döntésének alapjául szolgáló indokok bemutatására. Ebből következik, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény e szabályát mindig együtt olvassa a

jogvita jellege, és az adott ügy típusa által kijelölt konkrét eljárásjogi szabályokkal. Az Alaptörvény 28. cikk első mondata úgy rendelkezik, hogy "[a] bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik." Az Alaptörvény 28. cikke tehát a bíróságokkal szemben azt a követelményt fogalmazza meg, hogy ítélezésük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék és alkalmazzák. Figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt jogszabály értelmezési kötelezettségre is, az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy az indokolási kötelezettséget előíró eljárási jogszabályokat a bíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek megfelelően alkalmazta-e. Az Alkotmánybíróság tehát a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

[34] Ehhez képest az Alkotmánybíróság által vizsgált, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. **A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. [7/2013 (III.1.) AB határozat]"**

Az itt írt határozaton felül hivatkozom az Alkotmánybíróság III/102/2019. számú határozatára, annak alábbi indokolási rendelkezéseit emelem ki:

[13] 1.1. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nemcsak alapvető jogként rögzíti a hatósági eljárások tisztességes intézéséhez való jogot, hanem - törvényben meghatározottak szerint - alkotmányos kötelezettségként fogalmazza meg a döntések indokolással való ellátását is. **Az indokolási kötelezettség szerepe a döntés jogszerűségének és azon keresztül a közigazgatás joghoz kötöttsége követelménye betartásának ellenőrizhetősége, ekként egyike a törvényes és tisztességes eljárás garanciáinak.** A XXIV. cikk (1) bekezdése az indokolási kötelezettség tartalmának meghatározását törvényi szintre utalja, ezért annak megítélése, hogy a támadott szabályozás megfelel-e az alaptörvényi követelménynek, figyelembe kell venni a törvényi szintű eljárási szabályokat is.

Az itt írt követelménnyel szemben a Pp. 386. § (4) bekezdése második fordulata az utalás kifejezést használja. A jogállami indokolás köréhez képest jelentősen szűkebb egy másik alacsonyabb szintű bíróság döntésére való utalás, arra való rámutatás. Ebben az esetben ugyanis, egy olyan bírói döntés születik, amely egy másik bíróság indokolását használja fel. Senki sem lehet önmaga bírója a régi római jogi alapelv szerint, így kizárt, hogy a jogorvoslati eljárás indokolása megegyezzen az alapeljárás indokolásának tartalmával.

“386. § (4) A másodfokú bíróság ítéletének tartalmaznia kell az elsőfokú bíróság megnevezését és ügyszámát is. Ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indokolásában csupán erre a körülményre kell utalni

Az a kifejezés, hogy csupán erre a körülményre kell utalni, jelentősen szűkíti az ellenőrizhetőség garanciáját, ugyan nem a tisztességes hatósági, hanem a bírósági eljárásban, továbbá a jogorvoslatihoz való jogot is kiüresíti.

Folytatva hivatkozott határozat indokolásával az alábbiakat emelem ki.

[17] Mindebből az következik, hogy az indokolási kötelezettség vonatkozásában az Ákr.től eltérő rendelkezést jogszabály nem tartalmazhat, kizárólag kiegészítő jellegűt, annak azonban összhangban kell állnia az Ákr.-rel, az Alaptörvény XXIV. cikkéből fakadóan pedig törvényi szinten kell e szabályokat kodifikálni. Mivel a támadott szabályozás az indokolási kötelezettség mellőzését írja elő, ezért kiegészítő

Az itt írt megállapítás analógiájára álláspontom szerint az indokolási kötelezettség vonatkozásában az Alaptörvénytől eltérő rendelkezést jogszabály nem tartalmazhat, kiegészítő jellegűt sem, minden az indokolási kötelezettséggel összefüggő rendelkezésnek összhangban kell állnia az Alaptörvénnyel, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.

A tárgyi ügyben gyakorlatilag arra hivatkoztunk, hogy a felperes korábbi nyilatkozatát felülírta az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés és annak indokolása, erre tekintettel a közjegyzői végzés jogerős indokolására tekintettel pert indíthatott és vitathatta a végrendelet érvényességét. Egy a közjog szabályai közé iktatott végzés jogereje hatalmazza fel erre, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni.

A fellebbezésben az alábbiakat adtuk elő:

A fellebbezéssel támadott ítélet az alábbi indokolást tartalmazza:

„[38] A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 6.§ (1) bekezdés m) pontja szerint öröklési jogi vita az örökösöként érdekelték között abban a kérdésben felmerült vita, hogy a hagyaték kit és milyen jogcímen illet, valamint a természetben kiadni igényelt kötelesrész tárgyában felmerült vita. „

Az ezt megelőző indokolás szerint a hagyatéki jogi vita elképzelhetetlen a hagyatéki eljárásban, mivel a felperes az első hagyatéki tárgyaláson érvényesnek ismerte el a végrendeletet.

“[39] A felperes érvelése szerint az alperes azzal a magatartásával, hogy nem fellebbezte meg a közjegyző 23. sorszámú végzését - mellyel az öröklési jogi vita alapján ideiglenes hatállyal adta át a hagyatékot a végrendelet alapján -, elfogadta a felperes visszavonó nyilatkozatát, tulajdonképpen

ahhoz hozzájárult, illetőleg **ítélt dolog keletkezett** a hagyatéki eljárásban a végrendelet érvényességét elismerő nyilatkozat visszavonásával kapcsolatosan akként, hogy a végrendelet érvényességét elismerő nyilatkozat már nem hatályos és ezt jelen perben az alperes már nem vitathatja, illetőleg erre nem hivatkozhat.”

Analógiával élve a Pp. az alábbi rendelkezést tartalmazza:

A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXIII. törvény:

Ptk. 2. § (1) A hagyatéki eljárás polgári nemperes eljárás, amelyre - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - a **polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.)** szabályait a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel **kell alkalmazni**. A hagyatéki eljárásra az egyes közjegyzői nemperes eljárásokról szóló 2008. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Kjnp.) rendelkezéseit - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem lehet alkalmazni.

Hettv. 2. § (2) A hagyatéki eljárásban a közjegyző eljárása az elsőfokú bíróság eljárásával azonos hatályú.

Pp. 360. § [Az anyagi jogerőhatás]

(1) A keresettel és az ellenkövetelés fennállta tekintetében érdemben **elbírált** beszámítással érvényesített jog tárgyában hozott ítélet jogereje kizárja, hogy ugyanabból a tényalaphoz származó ugyanazon jog iránt ugyanazok a felek - ideértve azok jogutódait is - egymás ellen új keresetet indíthassanak, vagy **az ítéletben már elbírált jogot egymással szemben egyébként vitássá tehessék**.

Az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés **a felek jogviszonyában anyagi jogerővel bír**. Az indokolás a fenti megállapításokat tartalmazza, tehát azt, hogy az eset összes körülménye alapján a közjegyző az ítélet indokolásával és az alperes előadásával szemben azt állapította meg, hogy a felperes a végrendeletet nem fogadta el érvényesnek. A közjegyzői tájékoztatás ellenére, és a magas szintű ítéletek ellenére a végzés indokolása azt tartalmazza, hogy a felperes nem fogadja el érvényesnek a végrendeletet, ergo öröklési jogi vita van, ez az indokolás a felek jogviszonyában pedig jogerőre emelkedett, anyagi jogerőhatással bír. A hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedés kronológiailag követi a korábbi nyilatkozatokat, tehát alkalmas arra, hogy a korábbi jogi helyzetet megváltoztassa. Ennek a körülménynek az értékelését a bíróság részbenmellőzte, másrészt helytelenül értékelte.

Az ítélet dolog vonatkozásában az indokolás teljesen hiányos, nem kezeli a jogi érvelést.

„[40] A bíróság ezzel szemben megállapította, hogy az a magatartás, hogy az alperes nem fellebbezte meg az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzést - mely egyébként a végrendelet szerint adta át a hagyatékot -, nem tekinthető a visszavonó nyilatkozathoz történő hozzájárulásnak, mivel a hozzájárulásnak kifejezettnek kell lennie és nem lehet kiterjesztően értelmezni a jognyilatkozatokat. „

Azt is előadtuk a perben, hogy a felek jogviszonyára a végzés alkalmazandó, erre vonatkozóan az ítélet indokolása teljességgel hallgat.

A perben egy magánjogi nyilatkozatot vizsgált a bíróság, azonban a végzés közjogi vonatkozását, annak hatását a magánjogi jogviszonnyal mély dolgmatikai jellegére tekintettel nem kezelte, nem vizsgálta, mivel az nem tűnik ki az indokolásból, erre a jogorvoslati eljárásban

is hivatkoztunk, azonban az csupán utalt az első fokú eljárás helyes indokaira, erre tekintettel sem az első fokú eljárásban, sem a jogorvoslati eljárásban nem az ügy összes körülménye, a kereset és a fellebbezés tartalma szerint született ítélet, mivel a Törvényszék a Pp. 386. § (4) bekezdése utolsó fordulója - álláspontom szerint - Alaptörvényellenes alkalmazásával mellőzte a jogkérdés elbírálását, erre tekintettel a fellebbezést nem merítette ki. E tekintetben visszaélt a Pp. 386. § (4) bekezdésének rendelkezésével, amelyet nem tehetett volna meg ha a Pp. 386. § (4) bekezdése ezt nem teszi lehetővé, és kénytelen lett volna a fellebbezés valamennyi pontját megvizsgálni, és tételesen valamennyire jogi érveléssel válaszolni. Hiszen az Alkotmánybíróság III/102/2019. számú határozata [13] bekezdése az alábbi megállapítást teszi: **Az indokolási kötelezettség szerepe a döntés jogszerűségének és azon keresztül a közigazgatás joghoz kötöttsége követelménye betartásának ellenőrizhetősége, ekként egyike a törvényes és tisztességes eljárás garanciáinak.**

Egy ködös "csupán utalás" a vizsgált döntés helyes indokaira adott ügyben azt támasztja alá, hogy a Törvényszék nem foglalkozott a fellebbezés tartalmával, sem szóban, sem írásban nem cáfolta a fellebbezésben előadott jogi kifogásokat. Erre a lehetőségre pedig jogalapot a megsemmisíteni kért rendelkezés tartalmazott.

Érvelésemet támasztja alá az MTA Law Working Papers 2018/10. Nem foghat helyt – Az alkotmánybíróság az indokolás kötelezettség teljesítéséről szóló munka, amelyből az alábbi releváns idézeteket emelem ki.

"A bírói indokolás legnyilvánvalóbb és elsődleges funkciója, hogy a releváns közönség (felek, fellebbviteli bíróság vagy akár a szélesebb érdeklődői kör) számára meggyőzően bizonyítsa az adott ítélet szakmai megalapozottságát és bármiféle önkényességtől való mentességét. E funkció alkotmányos kapcsolódási pontja a jogállamiság elve.

...
(Indítványozói megjegyzés: A csupán utalás nem meggyőző bizonyíték az ítélet szakmai megalapozottságára.⁹

...
Az indokolási kötelezettség azonban közvetlenebb kapcsolatban van egy alkotmányos alapjoggal: a tisztességes eljáráshoz (fair trial) való joggal. Ezen jog nem csupán a jogállami követelményeknek megfelelő eljárási szabályok maradéktalan betartásának terhét rója a bíróságokra, hanem azt is, hogy ezek a szabályok megfelelő hatékonysággal érvényesüljenek. **Ezért nem csupán az lehet alkotmányosértő, ha az eljáró bírónak felróható okból teljesen hiányzik az indokolás, hanem az is, ha az indokolás csupán formális, túl sematikus vagy nagyon általános: a felek vagy a terhelt nem tudja meg belőle, hogy melyek voltak a döntés melletti jogi érvek.** Ez adott esetben elzárhatja előlük, de legalábbis jelentősen megnehezíti számukra a jogorvoslati joguk gyakorlását.

...
A bírói gyakorlat és a szakirodalom ismertetéséből olyan kép rajzolódik ki, hogy az indokolási kötelezettség három alkotmányjogi aspektusából (jogállamiság, tisztességes eljárás, emberi méltóság) a bíróságok - a konkrét eljárási szabályok érvényesítését szem előtt tartva - a jogállamiság követelményére helyezik a hangsúlyt. A felsőbbbíróságok ügyelnek arra, hogy az alsóbb szintű fórumok az indokolás aikat a bevett szakmai standardok alapján készítsék el. Ez a törekvés "természetes kötelezettsége" is a bíróságoknak, és a kérdéskörhöz kapcsolódó számos iránymutató döntés azt tükrözi, hogy ezt komolyan is veszik. A "bevett szakmai standardokat" azonban éri kritika a megjelenő formalista és minimalista tendenciák miatt.

...
A bírói gyakorlat és a szakirodalom ismertetéséből olyan kép rajzolódik ki, hogy az indokolási kötelezettség három alkotmányjogi aspektusából (jogállamiság, tisztességes eljárás, emberi méltóság) a bíróságok - a konkrét eljárási szabályok érvényesítését szem előtt tartva - a jogállamiság követelményére helyezik a hangsúlyt. A felsőbbbíróságok ügyelnek arra, hogy az alsóbb szintű fórumok az indokolásaikat a bevett szakmai standardok alapján készítsék el. Ez a törekvés "természetes

kötelezettsége" is a bíróságoknak, és a kérdéskörhöz kapcsolódó számos iránymutató döntés azt tükrözi, hogy ezt komolyan is veszik. A "bevett szakmai standardokat" azonban éri kritika a megjelenő formalista és minimalista tendenciák miatt.

(Indítványozói megjegyzés: Ha egy jogorvoslati bírói döntésben nincs kifejezett indokolás, csupán utalás, az nem felel meg sem a jogállamiság elvének, sem a tisztességes eljárás követelményének, sem az emberi méltóság tiszteletének, tekintettel arra, hogy ez a jogorvoslati ítélekezés, de az ítélekezés lényeges is, hogy szakmai, érthető indokok alapján visszaellenőrizhető legyen egy döntés. Az önkénynek még a lehetősége se merülhessen fel vele szemben.)

...

Az indokolási kötelezettség alkotmányos minimuma két alapvető követelményt támaszt a bíróságokkal szemben a felek által előterjesztett, az ügy lényeges kérdéseit érintő észrevételeket, bizonyítékokat érintően. A bíróságnak egyfelől figyelembe kell vennie, azaz mérlegelnie kell ezeket az észrevételeket. Másfelől, a mérlegelés eredményének indokairól számot kell adnia a döntésében. Az előbbi követelmények tényleges érvényesüléséről pedig csak akkor beszélhetünk, ha azok az írásba foglalt bírói indokolásból egyértelműen kitűnnek. (Az eljárás egyéb dokumentumai, például a tárgyalási jegyzőkönyv, nem helyettesíthetik az indokolásban történő világos hivatkozást.) Az alkotmányos elvárások rögzítésénél az Alkotmánybíróság visszatérően hangsúlyozza, hogy ez a kötelezettség a jogvita szempontjából lényeges, az ügy kimenetelét érdemben befolyásoló kérdésekre vonatkozik. Önmagában tehát az, ha valamely észrevétel vagy bizonyíték értékelésére vonatkozó bírósági álláspont hiányzik az indokolásból, még nem eredményezi feltétlenül a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

(Indítványozó megjegyzése: Ha a rendes jogorvoslatban a bíróság nem köteles számot adni a jogi értékeléséről, erre törvényi felhatalmazással bír, akkor ez a törvényi felhatalmazás megfosztja a tisztességes bírói eljárástól való jogtól a jogalanyt, mivel az indokolási kötelezettség alkotmányos minimumát olda fel és üresíti ki. Ahogyan ez a konkrét esetben történt, mind első mind másodfokon előadtunk egy jogi érvelést, amely ellentétbe a korábbi bírói gyakorlattal tekintettel arra, hogy a per egyedi körülményei is mások voltak, majd ezt kikerülve a bíróság a Pp. hivatkozott rendelkezésével kikerülte a jogkérdés megválaszolását, ezzel pedig elvonta az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát. Erre pedig egy alaptörvény-ellenes jogszabály hatalmazta fel.

...

Az EJEB gyakorlata alapján a fair trial elv fontos eleme, hogy a fellebbviteli fórumok érdemben vizsgálják az adott ügy eldöntése szempontjából lényeges kérdéseket, és a vizsgálat eredményéről számot adjanak a döntéseikben; azaz a felsőbbbíróságok érvelése nem merülhet ki az alsóbb fórumok megállapításainak pusztá megismétlésében." Ez a követelmény elviekben nem zárja ki, hogy a felsőbb szintű bíróságok az alsóbb fokú bíróságok érvelésére támaszkodjanak, amennyiben az alsóbb szintű fórumok a döntéshez részletes ténybeli és jogi indokolást kapcsoltak, és az eljáró bíróságok döntése a releváns kérdéseket érintette." Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság a 7/2013-as alaphatározatában idézte az előbbi strasbourgi követelményt, megalapozottan következtethetünk arra, hogy ez az elem a magyar doktrínának is részét képezi. Az Alkotmánybíróság megszilárdult gyakorlata szerint a jogvédelem szintje egyébként sem lehet alacsonyabb, mint amelyet a strasbourgi rendszer biztosít, ha az érintett alapjog lényegét a magyar Alaptörvény és az EJEE ugyanúgy fogalmazza meg." Hazánkban ugyanakkor a polgári perrendtartásról szóló, jelenleg hatályos törvény, valamint a 2018. január 1-jétől helyébe lépő eljárási törvény is megengedi a másodfokú bíróságoknak, hogy abban az esetben, ha az elsőfokú fórum érvelésével egyetértenek, akkor erre a körülményre a nélkül utaljanak, hogy az elsőfokú döntést alátámasztó indokokat és az indokolás megalapozottságát érdemben tárgyalnak." Azaz a strasbourgi mérce és a hazai törvényi elvárások között nincsen tökéletes összhang. Ez a feszültség pedig akár az Alkotmánybíróság előtti eljárásokban is megjelenhet, amennyiben a strasbourgi

értelmezés nem pusztán deklaráció marad, és ténylegesen teret nyer a magyar Alkotmánybíróság eset jogában.

(Indítványozó megjegyzése: Erre kérjük az Alkotmánybíróságot, jól látszik, hogy az MTA is foglalkozott a Strasbourg Standard és doktrína érvényesülésével és a Pp. megsemmisíteni kért rendelkezésével)

(Indítványozó előadása: Annak ellenére hogy a másodfokú eljárásban alkotmányossági előadást tettünk a fellebbezésben azt nem mérlegelte a Törvényszék)

...
Az indokolási kötelezettséggel szemben támasztott alkotmányossági követelmények feltérképezése során érdemes kilépni a tisztességes eljáráshoz kapcsolódó jogosultságok köréből. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában ugyanis találunk példát arra is, amikor a testület valamely más, szubsztantív alapjog megsértése körében állapította meg a rendes bíróságokkal szemben elvárható indokolási kötelezettség minimumfeltételeinek megsértését. Erre példa a 3/2015. (II. 2.) AB határozat (ABR 2015, 83.), amelyben a testület azért semmisítette meg a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletét, mert a bíróság az ügygel összefüggésben felmerülő "alkotmányossági szempontokat egyáltalán nem mérlegelte.

(Indítványozó megállapítása: A Pp. fent hivatkozott 386. § (4) bekezdése második fordulata ellentétes az EJEB által meghatározott fair trial elvével, amely az Alkotmánybíróság szerint minimum követelmény a Magyar jogállamiság keretei között.)

"Az EJEB gyakorlata alapján a fair trial elv fontos eleme, hogy a fellebbviteli fórumok érdemben vizsgálják az adott ügy eldöntése szempontjából lényeges kérdéseket, és a vizsgálat eredményéről számot adjanak a döntéseikben; azaz a felsőbbbíróságok érvelése nem merülhet ki az alsóbb fórumok megállapításainak pusztá megismétlésében."

Szükségesek tartom, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisítse a Pp. rendelkezését annak érdekében, hogy az EJEB gyakorlatának megfeleljen az eljárási kódex.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Jelen iratommal kezdeményezem a Törvényszék ítélete végrehajtása felfüggesztését a Törvényszéken.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el.

Ügyvédi meghatalmazást mellékelem.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

Az indítványozók nem járulnak hozzá személyes adatok közzétételéhez.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata

Győri Törvényszék ítélete.

Ke [REDACTED] 2022. május 05.

Tisztelettel:

[REDACTED]
dr. Gaál Róbert
ügyvéd
[REDACTED]

Melléklet:

Meghatalmazás

Győri Törvényszék ítélete

